

concept 17 juni 2020

kenmerk: B2020/3511

Verslag

Vergadering Commissie Duurzaamheid, Bestuur en Organisatie op woensdag 17 juni 2020 via ZOOM

Aanwezig:

Voorzitter

Mevrouw E.F.M. Pot.

AB-leden

De heer H. Alberts (Natuur), de heer J.A.G. Arkink (CDA), mevrouw A.A. Broekman-Veltman (VVD), de heer F. Ensink (CDA), de heer W.E. van de Griendt (Water Natuurlijk), de heer J. van Keulen (Bedrijven), mevrouw H. Kramer-Brunink (Landbouw), de heer E.J. Meijboom (50PLUS), de heer J. Nicolaï (Water Natuurlijk), de heer P.F. Rijtema (VVD), de heer P.R.C.M. Schnellen (Bedrijven), de heer A.W.J. Schoo (OUDERENPARTIJ), de heer W.H. Tromp (ChristenUnie) en de heer M.G.T. Wispels (AWP).

Fractieondersteuners

De heer W.C.P.M. Bots (Natuur), de heer R.J. ten Berge (Landbouw), de heer W. Mulder (AWP), de heer K. de Vries (ChristenUnie).

Portefeuillehouders

De heer J. van Agteren, de heer S.M.M. Kuks, de heer D.J.E. Liefers, de heer W. Stegeman (t/m punt 6).

Ambtelijk: de heer D. Kuiper (secretaris commissie), mevrouw A. Wullink (bestuurssecretaris).

Verder aanwezig: de heer J. Kat.

Onderwerp	Omschrijving
I. Algemeen	
1. Opening	De voorzitter, mevrouw Pot, opent de vergadering om 19.30 uur met een woord van welkom. De heer Nicolaï (Water Natuurlijk) verzoekt de voorzitter om het debat toe te staan. De voorzitter wijst erop dat op 9 september 2020 het echte debat plaatsvindt. Zij zal, daar waar nodig en daar waar ruimte is, de mogelijkheid bieden om in debat te gaan. Gezien de overvolle agenda verzoekt zij de commissieleden wel om enige zelfdiscipline in acht te nemen. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
2. Verslag 29 januari 2020 en lijst met toezeggingen	<i>Verslag 29 januari 2020</i> De heer Alberts (Natuur) merkt op dat abusievelijk (Landbouw) achter zijn naam staat vermeld. Op pagina 7 spreekt de heer Alberts, volgens het verslag over de KAW. Hij sprak echter over de KRW. De heer Wispels (AWP) verzoekt de juiste voorletters in het verslag op te nemen, te weten: M.G.T. Wispels.

Onderwerp	Omschrijving
	De heer Nicolai (Water Natuurlijk) stelde op pagina 9 voor om niet gebruikte stukjes grond in te zaaien met bloemrijke kruiden. De portefeuille deed daarop een toezegging. Deze is echter niet terug te vinden in de lijst van toezeggingen. Met inachtneming van bovenstaande wijzigingen wordt het verslag vastgesteld. <i>Lijst van toezeggingen</i> Op verzoek van de heer Nicolai (Water Natuurlijk) wordt de lijst van toezeggingen aangepast. De heer Wispels (AWP) wijst erop dat mevrouw Ottevanger niet meer bij het waterschap werkt. Zij kan dus niet ambtelijk verantwoordelijk zijn voor stukken. De lijst van toezeggingen wordt voor kennisgeving aangenomen.
3. Mededelingen	Portefeuillehouder, de heer Stegeman heeft een mededeling over Almelo - De Haandrik. Zodra de stukken voor de vergadering van Provinciale Staten van 1 juli en de Statencommissiebehandeling van 24 juni openbaar zijn, zal een link worden doorgestuurd waarmee de stukken beschikbaar worden gesteld. Zowel de bestuurders van de gemeente, provincie en het waterschap hebben erkend dat de onderzoeksresultaten goed zijn. Er staan circa 1.150 panden en woningen langs het totale traject. Daarvan zijn er 357 schademeldingen binnengekomen. Bij ongeveer eenderde is er een causaal verband. De provincie stelt zich op het standpunt, daar waar er causaal verband is met overheidshandelen, dat ze zich verantwoordelijk voelt voor de schade; de schade wordt vastgesteld en uitgekeerd. Van de overige tweederde van de gevallen zijn er behoorlijk veel die beneden € 50.000 liggen, inclusief Btw. Om onderzoekskosten en bewijslasten te voorkomen is het voorstel aan Provinciale Staten om alle 357 meldingen voor een bedrag van € 5.000 schadeloos te stellen, tenzij de schade lager is dan € 5.000. Dan blijven er een veertigtal gevallen over die boven € 5.000 schade uitkomen en waar geen causaal verband is. In die situaties laat de provincie een nader onderzoek doen ten aanzien van de fundering, op kosten van de provincie. In die situaties waar sprake is van oorzaak door eigen toedoen is de provincie niet bereid tot een tegemoetkoming. Voor de overige situaties is de provincie bereid een renteloze lening aan te bieden met een looptijd van dertig jaar. Voor de sociaal zwakkeren wordt de mogelijkheid geboden dat ieder jaar wordt gekeken naar hen die onder 130% van de bijstandsnorm zitten. Voor hen wordt de aflossing voor dat jaar kwijtgescholden. Het waterschap is in financiële zin niet aangesproken. Het waterschap hoeft geen vergoeding te betalen. Samen met de provincie en de gemeente wordt een gebiedsontwikkeling bewerkstelligd. Daar kan het zijn dat het waterschap een aandeel levert in de werkzaamheden.

Onderwerp	Omschrijving
	De voornoemde informatie is openbaar. Uiteindelijk moeten Provinciale Staten nog wel een besluit nemen op 1 juli. Het voorstel behelst een kostenbedrag van circa € 25 miljoen.
II. Opiniërend	
4. Bespreking ontwerp jaarverslag 2019 en 1 ^e begrotingswijziging 2020 wat betreft thema's commissie Duurzaamheid, Bestuur en Organisatie	De heer Nicolai (Water Natuurlijk) meldt dat eerdere vragen inmiddels zijn beantwoord in de andere commissies. Verder zijn er geen vragen over de jaarstukken. De heer Ensink (CDA) zegt dat de CDA-fractie kennis heeft genomen van het jaarverslag 2019. De fractie heeft geen vragen, maar wil graag complimenten overbrengen aan de organisatie en het Dagelijks Bestuur voor een verslag met goedkeuring voor rechtmatigheid en betrouwbaarheid. De heer Wispels (AWP) spreekt van een mooi verslag, al bevat het enkele moeilijke termen, zoals assetmanagement, -wat niet anders is dan het beheren van bezittingen-, of maatschappelijke activa. De heer Wispels verzoekt daarin een verbetering aan te brengen. Op bestuurlijk vlak mist hij het onderwerp Integriteit. Waarom staat daarover niets vermeld in het verslag? Het onderwerp Integriteit ziet de heer Wispels graag terug in het jaarverslag. Op organisatorisch vlak is er geld over. Kan hieruit worden opgemaakt dat de organisatie met minder middelen toekan? In het kader van kwijschelding wordt € 4,3 miljoen niet geïnd op een belastinginning van € 124 miljoen. Klopt het dat het waterschap 5,3% misloopt? Het is winst dat het waterschap goed bezig is met risicomanagement en het beheer van bezittingen, maar de bezittingen nemen wel toe. Wat zijn de ontwikkelingen op dat gebied? De heer Rijtema (VVD) sluit zich aan bij alle complimenten. Hij verwijst naar een opmerking op pagina 19 van het jaarverslag, onder 'Droogte'. In 47% van de gevallen die zijn gecontroleerd wordt wet- en regelgeving niet nageleefd. Wat zijn hiervan de consequenties? Gaat het DB hieraan consequenties verbinden? Worden doelen gesteld om de naleving van wet- en regelgeving te verbeteren? Kunnen de ontwikkelingen in een volgend jaarverslag worden opgenomen in een overzichtelijke tabel, zodat de trend kan worden gevolgd? De heer Van Keulen (Bedrijven) meldt dat zijn fractie geen vragen heeft, maar wel complimenten uitspreekt voor het jaarverslag. Mevrouw Kramer-Brunink (Landbouw) bedankt voor de beantwoording van de vele vragen. Overall is de fractie positief over de Jaarrekening 2019. Ze maakt zich wel zorgen over het tegenvallende weerstandsvermogen en de solvabiliteitspositie van de organisatie. Ten opzichte van de begrote jaarrekening is ruim € 1 miljoen meer toegevoegd aan de voorzieningen.

Onderwerp	Omschrijving
	Vanwaar de forse toevoeging aan de voorziening voor pensioen wachtgeld voor bestuurders? De heer Tromp (ChristenUnie) onderschrijft de uitgesproken dank aan het bestuur en de ambtenaren voor het goed leesbare jaarverslag. Het is getrouw en rechtmatig. Wat betreft deze commissie zijn de doelen soms minder goed tastbaar in cijfers of harde getallen. De heer Tromp doet de suggestie om de jaarrekening breed onder de aandacht te brengen van degenen die bijdragen aan het waterschap. De voorzitter bedankt voor de suggestie en stelt voor om hierover verder te spreken bij het onderwerp Communicatie. De heer Meijboom (50PLUS) heeft het bestuur al eerder gecompimenteerd voor dit jaarverslag. Graag sluit hij zich aan bij het voorstel van de heer Tromp. De heer Schoo (OUDERENPARTIJ) sluit zich aan bij alle complimenten. De suggestie van de heer Tromp is een goede. Namens het dagelijks bestuur bedankt portefeuillehouder Stegeman voor alle complimenten. Die dank komt ook de organisatie toe. Het onderwerp Integriteit is niet opgenomen in het jaarverslag. In het gesprek met de accountant is het wel aan de orde geweest. De accountant is van oordeel dat er ten aanzien van integriteit binnen het waterschap geen problemen aan de orde zijn. Het waterschap heeft € 3 miljoen euro voordeel. Theoretisch kan het waterschap met minder middelen af. Vanuit het rekeningoverschot zouden twee zaken mogelijk kunnen worden gefinancierd: daar waar behoefte is aan een gedifferentieerde inzet van de tariefsegalisatie. Het overschot kan ook een positieve invloed hebben op de taakstelling van € 4,8 miljoen voor de komende bestuursperiode. Ten aanzien van kwijtschelding loopt het waterschap het genoemde bedrag van € 5 miljoen niet volledig mis. Ieder jaar wordt bij de begroting een inschatting gemaakt van het te verwachten kwijtscheldingsbedrag in het komende jaar. Die inschatting is op basis van ervaringen uit voorgaande jaren. Die inschatting wordt direct meegenomen in de begroting. Op de vraag of wordt gestreefd naar een hoger weerstandsvermogen, nu de fusie is afgerond antwoordt de heer Stegeman als volgt. In samenspraak met het algemeen bestuur heeft het dagelijks bestuur als norm gehanteerd een streefwaarde van tussen 1,4 en 1. Om meer reserve te kweken moeten meer liquide middelen worden vrijgemaakt. Dat heeft tot gevolg dat minder kan worden uitgevoerd, of dat een hoger tarief moet worden berekend. Het waterschap heeft de wettelijke plicht om pensioenen te verzorgen, ook voor oudbestuurders. Dat zijn landelijk vastgestelde regels. Ieder jaar moet een inschatting worden gemaakt van de bedragen die nodig zijn voor de pensioenvoorzieningen. Dat is geen vrije keuze.

Onderwerp	Omschrijving
	De suggestie van de heer Tromp wordt door velen ondersteund. De heer Stegeman wil de suggestie positief verdedigen in het dagelijks bestuur, om de bijsluiter bij de aanslag van een tekst te voorzien. Wel pleit de heer Stegeman ervoor om de tekst via de bijsluiter te doen uitgaan en niet via het lokale 'suffertje'. In de praktijk blijkt het voor de organisatie heel moeilijk om gebiedstrekkend alle lokale suffertjes te bereiken. Ook brengt het een hoge kostenpost met zich mee. Over de ontwikkeling van de schuldpositie zegt de heer Stegeman dat dit de uitgangspunten raakt die in de Blauw-groene Koers zijn vertaald. Het dagelijks bestuur heeft getracht evenwicht te vinden in de tariefstelling in de realisatie van ambitie en ook in de positie van de schulden. Uiteindelijk beslist het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur vindt dit een verantwoord voorstel dat in de ogen van het dagelijks bestuur in evenwicht is. Portefeuillehouder, de heer Van Agteren zegt over het naleefgedrag dat dit onderwerp vandaag al eerder aan de orde kwam. Toen was het antwoord: Uw zorg is ook onze zorg. Die zorg is met elkaar gedeeld in de november vergadering en tijdens de Peildag. Ook kwam een document rondom VTH aan de orde, om te kijken hoe handhaving beter vorm kan worden gegeven, zodat het naleefgedrag beter wordt. Op dit moment draait een pilot om te zien of het naleefgedrag kan worden geupgradet. De uitkomst van de pilot wordt na de vakantie gedeeld. Op termijn moet dit resulteren in de implementatie van de uitkomsten. Gezorgd moet worden dat het naleefgedrag verbetert. Het streven is om in de volgende jaarverslagen een beter percentage te kunnen presenteren. Met elkaar is als algemeen bestuur bekeken hoe de koers kan worden veranderd en is een richting gekozen. Het algemeen bestuur heeft een intentie uitgesproken en zich niet verbonden aan harde cijfers. Dat leidde tot de betreffende pilot. Het is verstandig om de uitkomst daarvan af te wachten. De zorg die is uitgesproken hebben het dagelijks bestuur en de portefeuillehouder ook. Het heeft de nadrukkelijke aandacht. Intern wordt er hard aan gewerkt. Door Corona was het fysieke contact met bedrijven lastig. Het vertrouwen is er dat de ingeslagen weg tot resultaat gaat leiden. Portefeuillehouder, de heer Kuks heeft nog een aanvulling ten aanzien van de bijsluiter, die wordt bijgevoegd bij de schriftelijke aanslag. Voor hen die de aanslag digitaal ontvangen, is de bijsluiter digitaal beschikbaar via de website van GBLT. Daar wordt alle toelichtende informatie verstrekt over wat te doen met het belastinggeld. De heer Kuks meent dat het jaarverslag al digitaal beschikbaar is via de website. Hij zoekt dit uit, waarna een schriftelijke terugkoppeling volgt. De vraag om het onderwerp Integriteit in het jaarverslag op te nemen is wat lastig. Onderwerpen als Integriteit, Cybersecurity, klachtenbehandeling zijn tot nu toe niet opgenomen in de jaarverslagen. De heer Kuks stelt voor om dit vraagstuk op een ander moment nader te bespreken. In het kader van de Communicatievisie wordt onderzocht of maandelijks een pagina kan worden verzorgd in de Drenthse en Overijsselse weekbladen.

Onderwerp	Omschrijving
	De voorzitter constateert dat het voorstel als hamerstuk kan worden doorgeleid naar de vergadering van het algemeen bestuur.
5. Bespreking MJV wat betreft thema's commissie Duurzaamheid, Bestuur en Organisatie	De heer Meijboom (50PLUS) vertelt dat zijn fractie het breedgedragen bestuursakkoord niet heeft ondertekend, vanwege de zorgen over de financiële eindpunten. In het financieel bestuursakkoord wordt toegewerkt naar een beperking van de tariefstijging. Die ziet 50PLUS in de meerjarenverkenning niet terug. Daarin wordt zelfs gesproken over een tariefstijging. Is het mogelijk om de Meerjarenverkenning binnen de financiële perken van het bestuursakkoord te brengen? Door Covid-19 zijn de financiële vooruitzichten negatief. Een tariefstijging valt moeilijk te verkopen. Het dagelijks bestuur wordt gevraagd om in september een plan voor te leggen met betrekking tot het beperken van tariefstijging. Te denken valt aan het doen van extra uitgaven vanuit de reserve. De heer De Vries (ChristenUnie) zegt dat zijn fractie de Blauwgroene Koers een evenwichtige en duurzame afweging vindt. Het dagelijks bestuur wordt opgeroepen om alle financiële mogelijkheden binnen het bestuursakkoord aan te wenden om de klimaatdoelen zo goed mogelijk te kunnen halen. De lastenstijging loopt niet liniair met de loonstijging. Mevrouw Kramer-Brunink (Landbouw) merkt op dat haar fractie zorgen heeft over de uitwerking van het bestuursakkoord, met name op financieel gebied, vanwege de stijgende tarieven. Het verzoek is om in september in het uitgewerkte document een nadere onderbouwing te geven van wat noodzakelijk is en wat op het niveau van ambitie ligt. Sinds de afgelopen maanden ziet de wereld er compleet anders uit. De maatschappelijke schade als gevolg van de Coronacrisis zal groot zijn. Het is noodzakelijk om in september andere keuzes te maken als bestuur, dan welke ten tijde van het opstellen van het bestuursakkoord zijn gemaakt. De heer Rijtema (VVD) heeft er behoefte aan om te weten welke ambities vanuit het bestuursakkoord in de knel komen wanneer binnen het financiële kader wordt geopereerd. Wat zijn de kosten per type ambitie? Kan worden aangegeven wat niet meer haalbaar is, wanneer de ambities over een langere periode worden 'uitgesmeerd'? Wat zijn de gevolgen van de haalbaar van ambities als de dividenduitkering voorlopig niet kan worden meegenomen? De heer Wispels (AWP) geeft aan dat zijn fractie blij is met dit voorstel. Het bestuursakkoord is door AWP ondertekend. De fractie ziet in de Groenblauwe Koers een goede balans. Er is een toekomstbestendig financieel beleid gehanteerd. 'Het beheer op orde' is centraal gezet en daarmee ook het beheer van de bezittingen. Het is belangrijk om 'waterbewust' te zijn. Als gevolg van Covid komt er het nodige op het waterschap af. Kwijtscheldingen raken meer dan 5% van de bedrijfsvoering. Dit zal door Covid toenemen. AWP is voor kwijtschelding, maar het waterschap moet als functionele overheid kijken waar ze haar geld naar toebrengt.

Onderwerp	Omschrijving
	Het toenemen van kwijtscheldingen zal van invloed op de bedrijfsprocessen. Het algemeen bestuur, zoals gemeenten, wordt op enig moment financieel bijgestaan door provincie of Rijk. Die mogelijkheid is niet aanwezig bij een functioneel bestuur. Ten aanzien van de Groenblauwe Koers moet het bestuur gaan opmaken wat realisme is. Ten aanzien van de KRW zijn er belangrijke opgaves. De fractie van AWP onderkent en steunt die opgaves. Gezamenlijk moet worden bekeken welke ambities daarin moeten worden gevolgd. De heer Ensink (CDA) wijst op het door het CDA onderschreven bestuursakkoord, dat dateert van voor de Coronacrisis. Het CDA neemt kennis van de ontwikkelingen in de samenleving. Het ziet er niet rooskleurig uit. Dat geldt niet alleen voor agrariërs, maar ook voor de toeristische sector, die een belangrijke rol speelt in dit gebied. Over de tariefstijging zijn afspraken gemaakt. In het voorstel wordt daarvan iets afgeweken. Er leven veel zorgen bij hen die moeten betalen. Het is raadzaam om de zomerperiode te gebruiken om te onderzoeken wat echt noodzakelijk is gezien de ontwikkelingen als gevolg van Corona. Door de veranderingen bij de slibverwerking in Noord-Brabant is er mogelijk een positieve schuldverbetering aan de orde van € 3,5 miljoen. Door de Coronacrisis zijn er veranderingen doorgevoerd in de wijze van organiseren en vergaderen. In de begroting 2020 is een grote investering opgenomen voor gebouwen en dergelijke. Wellicht kan nog efficiënter worden bestuurd? Het CDA heeft altijd het standpunt gehuldigd dat als er verhoogd moet worden, dan voor alle categorieën zo gelijkmatig mogelijk. Het dagelijks bestuur wordt verzocht de egalisatiereserve maximaal toe te passen om de tarieven zoveel mogelijk gelijkmatig te houden. De heer Nicolai (Water Natuurlijk) meldt dat Water Natuurlijk tevreden is met de gekozen koers en de geschetste ontwikkelingen. Deze meerjarenverkenning geeft voldoende invulling aan het bestuursakkoord. Verantwoordelijkheid wordt genomen. Enige zorg heeft de fractie over het uitstellen van KRW Storm, maar gezien de kosten heeft ze er wel begrip voor. Het is wel een verplichting die is aangegaan. Water Natuurlijk gaat ervan uit dat het dagelijks bestuur deze risico's afdoende heeft ingeschat en daarmee rekening houdt. Het waterschap wordt geraakt door de klimaatopgaven. De zorg van landbouw is begrijpelijk, maar als op deze manier wordt voortgegaan, waarbij het waterschap zich niet 'bewapent' tegen verdroging, dan zal dat minder oogst en voedsel tot gevolg hebben. Wat Water Natuurlijk betreft moet aan de slag worden gegaan met de klimaatopgaven en dat kost geld. In de afgelopen periode bleek dat de zuiveringen niet aan de norm voldoen. De meerjarenverkenning spreekt uit dat hiermee aan de slag wordt gegaan. De Coronacrisis leidt soms ook tot oplossingen. Door het thuiswerken kunnen mogelijk eerder getroffen maatregelen ter discussie worden gesteld. Is de vergroting van het parkeerterrein nog noodzakelijk? Er zijn meer mogelijkheden om tot besparing te komen.

Onderwerp	Omschrijving
	Portefeuillehouder Stegeman benadrukt dat kwijschelding 4% bedraagt in plaats van de door heer Wispels genoemde 5%. Ten aanzien van de beperking van tariefstijging heeft het bestuur gemeend om dit voor de eerste vier jaar te fixeren op 3,4%. Vanaf het jaar 2025 wordt het tarief gebaseerd op 3,0%. Het moment waarop dat wordt bereikt, wordt hiermee uitgesteld. In het voorstel liggen drie scenario's voor. Eén is gebaseerd op de beschikbare middelen, volgens het bestuursakkoord. Met die middelen kunnen alle in het bestuursakkoord genoemde doelen worden gerealiseerd. In het 'tussenscenario' worden de noodzakelijke investeringen over een bredere periode gerealiseerd. Wil men toe naar een lagere tariefstijging dan zijn er twee mogelijkheden: snijden in de ambities of bepaalde voorgenomen maatregelen over een langere termijn wegzetten. Voor de behandeling van 9 september kan nog een scenario worden toegevoegd, waarbij in beeld is gebracht wat de consequenties zijn van het schrappen van ambities. Het dagelijks bestuur is van mening dat het huidige voorstel acceptabel is. Met elkaar is een ambitieniveau vastgesteld. Daaraan is een financieel kader gehangen, waarvan nu blijkt dat het niet afdoende is. Wanneer wordt gefixeerd op de financiële regel dan wordt het bestuursakkoord geweld aan gedaan. De vastgelegde ambities kunnen dan niet worden gerealiseerd. Het bestuur heeft met het voorstel geprobeerd een mix te vinden, waarbij overal water bij de wijn wordt gedaan. Het bestuur liet zich daarbij primair leiden door de discussie die eerder dit jaar is gestart en waarin erop werd gehamerd dat het beheer op orde moet zijn. Van het waterschap mag worden verwacht dat dat wordt geprobeerd om de werkgelegenheid maximaal in stand te houden. In het kader van Covid-19 kan het een positieve werking hebben, wanneer juist wel investeringsopdrachten worden uitgezet. Het bestuur werkt in het kader van Covid-19 aan een impactanalyse. Eind november 2020 worden de definitieve tarieven voor 2021 vastgesteld. Op dat moment zal er op basis van zoveel mogelijk informatie een exact beeld zijn van de gevolgen van Covid-19 voor de organisatie. Op de vraag wat het gevolg is als dividend van de Nederlandse Waterschapsbank uitblijft, antwoordt de heer Stegeman dat in oktober 2020 definitief bekend wordt of dividend mag worden uitgekeerd. Door het Rijk is € 5 miljard toegezegd in het kader van de stikstofproblematiek. Daarvan zal een gedeelte landen in het werkgebied van de waterschappen. Daarnaast zijn er de impuls gelden voor de klimaatadaptatie. Ook dat raakt het werkgebied. De portefeuillehouder heeft niet paraat of er bedragen bekend zijn van Rijkssteun aan overheidsinstanties in het kader van Covid-19. De heer De Vries (ChristenUnie) vraagt of het mogelijk is om de bedragen van € 3,6 miljoen en € 1 miljoen, die vrijkomen bij de SNB, aan te wenden voor de beperking van tariefstijging. Portefeuillehouder Stegeman wijst op het vaste beleid dat toekomstig te verwachten inkomsten pas worden meegerekend op het moment dat

Onderwerp	Omschrijving
	daarover zekerheid bestaat. Als het geld vrijkomt, volgt een voorstel van het dagelijks bestuur over de aanwendig van die middelen. Er is gesuggereerd om uitgaven aan de reserves te onttrekken om daarmee de tariefontwikkeling te beperken. Het bestuur zou dat zeer onverstandig vinden. Reserves zijn incidenteel geld. De begroting heeft structurele effecten. Het is begrotingstechnisch absoluut af te raden om de exploitatie vanuit de reserves te bekostigen. Als de reserve wordt aangetast, dan schiet het weerstandsvermogen onder de norm. De voorzitter constateert dat voldoende input is gegeven om een volgende versie van de Meerjarenverkenning op 9 september 2020 te bespreken.
6. Vergroeningsstrategie	Portefeuillehouder Stegeman leidt het thema Vergroeningsstrategie in. Met het voorliggende voorstel liggen twee scenario's voor. Het voornemen is om de Vergroeningsstrategie dit jaar vast te stellen. In de opzet was het ook de bedoeling dat de stakeholders breed en uitvoerig betrokken zouden worden. De Coronamaatregelen beletten dat. Wanneer de strategie in november zou moeten worden vastgesteld, dan gebeurt dat met een zeer beperkte stakeholdersbetrokkenheid. Er kan ook worden besloten om die betrokkenheid wel mee te nemen. De Vergroeningsstrategie zal dan pas kunnen worden vastgesteld in de loop van 2021. In de huidige Meerjarenverkenningvoorstellen is de 'zilvervariant' (zie tabel Vergroeningsstrategie) fataal. De voorlopige keuze van het dagelijks bestuur is om de zilvervariant voor te stellen. Specifiek ten aanzien van het onderdeel maaibeeld van de Vergroeningsstrategie heeft het waterschap te maken met dertig maaibestekken, waarvan er drie per 31 december 2020 opnieuw moeten worden vastgesteld. De heer Nicolai (Water Natuurlijk) spreekt van een overzichtelijk en kleurrijk document, waaruit blijkt dat door Waterschap Vechtstromen al heel veel wordt gedaan aan vergroening. In het bestuursakkoord is afgesproken om een tandje bij te zetten. Dat wordt nu in vier scenario's voorgelegd. De organisatie heeft uitgebreid nagedacht over de mogelijkheden en de kosten die ermee gemoeid zijn. Met veel zaken kan bij wijze van spreken vandaag al worden begonnen. Die hoeven niet te wachten op de betrokkenheid van stakeholders. Het is lastig om nu één scenario te kiezen. Geen optie is het aankopen van grond om daarop bloemzaad te zaaien. Vergroening en biodiversiteit moet plaatsvinden op eigen grond, in eigen handen. Scenario 4 valt om die reden af. Scenario Goud, punt 19: maaien en afvoeren levert voor biodiversiteit veel op. Het zorgt ervoor dat op termijn minder gemaaid hoeft te worden. De portefeuillehouder wordt opgeroepen dit punt toe te voegen aan scenario Zilver. Met die toevoeging vindt Water Natuurlijk scenario Zilver een uitstekend scenario. De heer Arkink (CDA) zegt dat de voorkeur van het CDA uitgaat naar scenario Zilver. Het is geen goede zaak als het maaibeeld wordt bepaald zonder dat de ingelanden zijn gehoord.

Onderwerp	Omschrijving
	Het is een goede zaak als het maaibeleid gefaseerd wordt uitgevoerd. Te denken valt aan mozaïekbeheer. De heer Wispels (AWP) merkt op dat de AWP mee kan in het idee voor Zilver, ook gezien het bestuursakkoord. Toch zou de fractie eerder kiezen voor Brons. Het waterschap heeft een opgave op aquatisch vlak. Terrestische ecologie is niet aan het waterschap. De provincie voert daarop natuur- of landschapsbeleid. De natuur de natuur laten hoeft niets te kosten. Wil het waterschap investeren in natuur dan moet dat gerelateerd zijn aan de wateropgave, zoals helofyten in een oever, die water zuiveren. Dit punt zou AWP graag nader bespreken. Biodiversiteit en soortenrijkdom kunnen ook op andere manier worden bereikt, zonder dat het meer geld kost. De heer Rijtema (VVD) snapt niet hoe het waterschap zonder deze strategie de afgelopen jaren heeft kunnen functioneren. De VVD is blij dat de Vergroeningsstrategie voorligt. De beste resultaten voor vergroening en biodiversiteitstoename is door vooral na te laten. Maatregelen nalaten hoeft relatief weinig te kosten. Differentiatie in maaibeleid is prima, maar is nagedacht over het schrappen van een complete maaibeurt in juni. In die periode staan de meeste bloemen in bloei, zitten de meeste amfibieën in de slootkanten en vogels nog op hun nesten. Hoe worden de maatregelen, die in uitvoering worden genomen, gemonitord? Vindt controle plaats of de maatregelen op de juiste manier worden uitgevoerd? Hoeveel medewerkers van het waterschap zijn in de organisatie aanwezig met voldoende ecologische kennis om dit traject vlot te trekken? De VVD neigt te kiezen voor Brons. De heer Van Keulen (Bedrijven) meldt dat zijn fractie de strategie een overzichtelijk en duidelijk stuk vindt. Fractie Bedrijven kan akkoord gaan met scenario Zilver. Onder punt 13 wordt het beheersbestek genoemd. Inschrijvers kunnen korting krijgen als ze aan bepaalde voorwaarden voldoen. Fractie Bedrijven adviseert om hierin de CO2-ladder mee te nemen, zodat kan worden toegewerkt naar CO2 neutraliteit. Mevrouw Kramer-Brunink (Landbouw) is van mening dat de Vergroeningsstrategie een lijvig stuk is geworden, waarin goede zaken staan. Fractie Landbouw ziet biodiversiteit niet als primaire taak van het waterschap, maar ze ziet wel het belang ervan. Het liefst ziet de fractie dat samenwerking wordt gezocht met gemeenten en aanliggende grondeigenaren. In de agrarische sector heeft biodiversiteit al volop de aandacht. In Unieverband beraden de verschillende waterschappen zich op hun rol rond het versterken van de biodiversiteit. Liever had de fractie dit afgewacht. Een bronzen medaille voor 2021 is in eerste instantie voldoende. Aan de hand van die ervaringen kan worden beoordeeld of een zilveren medaille ook haalbaar, betaalbaar en wenselijk is. Bij maaibeleid staat veiligheid voorop en ook de aanliggende functies van water. De heer Alberts (Natuur) ziet duidelijk een relatie tussen de Meerjarenverkenning en de Vergroeningsstrategie.

Onderwerp	Omschrijving
	Het is een mooie ambitie in ruimte en tijd. In het kader van financiën komt het weer uit op Corona. Van Corona wordt men defensief, terwijl men beter kan gaan omdenken. Omdenken betekent dat offensief wordt gereageerd. Met het creëren van werkgelegenheid kan invloed worden uitgeoefend op de regionale economie. Het dagelijks bestuur maakt de keuze voor Zilver. De fractie Natuur plaatst daar kanttekeningen bij. Het waterschap is een belangrijke partij met betrekking tot het herstel van biodiversiteit. Deze constatering is niet vrijblijvend. Heeft Waterschap Vechtstromen het Deltaplan Biodiversiteit ondertekend, of zal het waterschap dit nog ondertekenen? De Vergroeningsstrategie heeft een duidelijke relatie met klimaatmaatregelen. Het succes ligt met name in de wijze waarop doelstellingen in de praktijk in het veld worden uitgevoerd. Hierin mist de focus op de samenwerking, op basis van wederzijds voordeel. Het lijkt de fractie Natuur niet verstandig om deze focus te verschuiven naar het scenario van de toekomst, zoals dat wordt teruggevonden in Goud en Platina. De medewerkers van het waterschap moeten goed zijn opgeleid. Dat betreft niet alleen het schrijven van bestekken, maar ook de controle op de uitvoering daarvan in het veld. Zij zullen ook ecologische kennis moeten hebben. De focus moet dus worden gelegd op de scholing van medewerkers. Dit en de vraag over biodiversiteit ziet fractie Natuur graag opgenomen in het voorkeursscenario, of beantwoord. Het zou goed zijn om alle financiële mogelijkheden op een rij te zetten. Wat levert iets maatschappelijk en financieel in tijd en ruimte op? Waar kan nog meer worden verdiend door het opheffen van contraproductieve zaken? De heer Tromp (ChristenUnie) vertelt dat de ChristenUnie enthousiast wordt van de inhoud van de strategie. Het gaat over goed en duurzaam beheer en rentmeesterschap. Dat sluit aan bij hoe de ChristenUnie aankijkt tegen dat wat ons is toevertrouwd. De biodiversiteit aan edelmetaal is behoorlijk hoog. De heer Tromp weet niet of het goed is om met allerlei scenario's te werken op het thema biodiversiteit. Bargerveen is een bijzonder mooi hoogveengebied. De biodiversiteit is daar niet hoog, maar wat er is, is behoorlijk zeldzaam. Daarop moet het waterschap zuinig zijn. In Emmen, in Wildlands, is de biodiversiteit ontzettend hoog, maar dat staat los van het verhaal wat hier wordt besproken. Het woord biodiversiteit roept veel vragen op. Het is dan ook verstandig om daarvoor een betere definitie te zoeken. De heer Tromp zou willen uitgaan van: laten we behouden wat we hebben. Biodiversiteit is in geen scenario te vatten. Het 'hebben', is te danken aan het fantastische beheer. Daarop moet het waterschap zuinig zijn en dat kost een vorm van beheer. De ChristenUnie wil er geen scenario op loslaten. In scenario 4 wordt in thema 21 gesproken over kwetsbare plekken. Het woord kwetsbaar leest de heer Tromp als 'bijzonder zeldzaam' of 'waardevol'. Hij zou medewerkers snel opleiden om dat te onderhouden en behouden. Op die manier kan door scenario's heen worden gekeken. Het gaat verder en breder dan in scenario scenario Zilver wordt geschetst. Het is ook een maatschappelijk opgave waar het waterschap voor staat.

Onderwerp	Omschrijving
	De heer Meijboom (50PLUS) spreekt van een mooi stuk. De fractie van 50PLUS kan er helemaal achter staan. Of het nu Zilver of Brons moet worden, dat vindt de heer Meijboom lastig te beoordelen. Het is goed om de besluitvorming uit te stellen tot november of later, totdat de hele financiële situatie helder is. Het stoppen van het maaibeleid in juni lijkt de heer Meijboom verstandig. De heer Schoo (OUDERENPARTIJ) bekeek de Vergroeningsstrategie op basis van de elementen ambities en kosten en zo blijft hij ernaar kijken. Portefeuillehouder Stegeman zegt dat veel zaken die worden genoemd al worden gedaan, zonder dat deze in beleid zijn vastgesteld. Denk aan het maaibeheer. Het afgelopen voorjaar was erg droog. Bij waterlopen die dat toestaan is het maaien uitgesteld. De gebiedsbeheerders weten vanuit het verleden welke plekken risico lopen. Hoosbuien mogen in het gebied en in het systeem geen problemen veroorzaken door achtergebleven maaibeleid. Tot grote teleurstelling van het bestuur is de trekker uit twee projecten getrokken. In de pilots wordt maaisel B ingebracht. Daaraan wordt een middel toegevoegd om de stank te verminderen en om de effectiviteit van het bloeiproces te vergroten. Door het toevoegen van die stoffen wordt het tot afvalstoffen gerekend. Op korte termijn wordt onderzocht of er toch mogelijkheden zijn om maaisel in het gebied te laten, zodat het niet tegen hoge kosten afgevoerd hoeft te worden. Daarvoor zal een lobby moeten gestart richting provinciale overheid en mogelijk de Rijksoverheid. De landbouw heeft in toenemende mate belangstelling voor dit maaisel, om daarmee de structuur van de grond te verbeteren. Daarmee houdt de bodem ook langer water vast. Het zal ook nog een kostenbesparing opleveren. Het streven is om daarin een optimum te vinden. Zilver bevat geen verwerving van grond. De portefeuillehouder haalt uit alle inbreng dat niet moet worden overgegaan tot aankoop van grond om dit te realiseren. Bij scenario Platina hebben drie van de vier onderdelen met aankoop te maken. De portefeuillehouder is graag bereid om nader te bezien over hoeveel opleiding medewerkers beschikken. Daarmee beweert de heer Stegeman niet dat medewerkers over onvoldoende kennis beschikken. Het doorvoeren van veranderingen vraagt wellicht een stuk begeleiding. Als dat lukt is één onderdeel van Platina binnengehaald, maar het scenario zou om financiële redenen moeten worden afgeserveerd. Over meer waterlopen maaisel afvoeren merkt de portefeuillehouder op dat moet worden voorkomen dat het maaisel op het talud achterblijft. Het zou moeten worden afgevoerd, bij voorkeur naar de directe omgeving om als grondstof aan te wenden in de landbouw. Om het alleen te beperken tot de aquatische natuur daarmee wordt het bestuursakkoord geweld aan gedaan. Niet voor niets wordt gekozen voor vergroting van biodiversiteit. Om te onderzoeken of CO2 kan worden toegevoegd aan het gesprek over het bestek, daartoe is de portefeuillehouder bereid.

Onderwerp	Omschrijving
	Op 16 juni jongstleden heeft het dagelijks bestuur het besluit genomen om deel te nemen aan het Deltaplan Biodiversiteit. De uiteindelijke discussie over de keuze van het scenario wordt begin september 2020 gevoerd. Vanuit Corona heeft het waterschap de verplichting om juist de investeringen op orde te houden, om daarmee de recessie zoveel mogelijk te beperken. Bij de definitieve vaststelling van de begroting kunnen de eventuele consequenties van Corona daaraan worden verbonden. Corona heeft geen invloed gehad op de totstandkoming van deze strategie. Dit document moet worden beschouwd als een (financieel) kader. Op 25 november wordt het document opnieuw aangeboden, op het moment dat de uitkomsten van de Meerjarenverkenning bekend zijn. De heer Stegeman is bereid om maatwerk toe te passen bij zaken die buiten het scenario liggen, maar die toch mogelijk zijn. De voorzitter concludeert dat de input wordt meegenomen naar 9 september.
7. Kennis- en Innovatieagenda	De heer De Vries (ChristenUnie) las over een Innovatieraad en is benieuwd hoe deze raad wordt samengesteld. De heer Alberts (Natuur) zegt dat de actieve opstelling naar buiten aanspreekt. Het is een prima voorstel. De fractie Natuur sluit zich aan bij de vraag van ChristenUnie. Mevrouw Kramer-Brunink (Landbouw) zegt dat haar fractie overwegend positief is over de voorliggende stukken. Het is goed dat de samenwerking met andere partijen wordt opgezocht en dat er gebruik gemaakt gaat worden van de kennis en ideeën uit de organisatie. De fractie verzoekt om de Innovatieraad niet te groot op te tuigen. Het geld uit het Innovatiefonds moet zoveel als mogelijk naar de projecten gaan. De vrijgemaakte uren van de mensen in het innovatieteam mogen niet ten kosten gaan van gelden uit het fonds. De heer Schnellen (Bedrijven) vindt het een prima stuk. Zijn fractie is er zeer gelukkig mee. In hoofdstuk 2 wordt de Triple Helix expliciet genoemd. Daar zitten alle partijen bijeen, die samen de gestelde doelen kunnen behalen. In de toekomst zou een groter budget dan € 1 miljoen wel zinvol zijn. De heer Rijtema (VVD) spreekt van een helder en goed stuk. Het fonds kent een open-einde-financiering. Is het niet verstandiger om het in eerste instantie tot deze bestuursperiode te beperken? Aan het nieuwe bestuur wordt vervolgens overgelaten om over de hoogte van het budget te besluiten. Aan het eind van deze periode zou een evaluatie moeten worden gehouden. Op basis van de uitkomst kunnen de nieuwe bestuurders worden geadviseerd. Een groot deel wordt gefinancierd uit de dividenden. Komt er een kink in de kabel als geen dividend wordt uitgekeerd?

Onderwerp	Omschrijving
	Bij de criteria ziet de VVD graag het volgende punt toegevoegd: De voorstellen dienen bij te dragen aan de doelen van het Blauwgroene beleid. De heer Wispels (AWP) geeft aan dat de AWP erg tevreden is over dit stuk. Het is goed dat het waterschap innoveert. Het is wel van belang om duidelijk te weten hoe het waterschap het bij haar eigen opgaven houdt. Gezien het besluitpunt is de vraag wat relevantie is, wanneer wordt gesteld dat wordt getoetst op het woord relevantie. De heer Arkink (CDA) las het stuk met belangstelling. Het CDA vindt innovatie enorm belangrijk. Samenwerkingsverbanden zijn ook van belang. De Innovatieraad hoeft wat het CDA betreft niet te groot opgetuigd te worden, omwille van de kosten. De heer Van de Griendt (Water Natuurlijk) vindt het fijn om van gedachte te kunnen wisselen over de Kennis- en Innovatieagenda. Het is goed dat jaarlijks € 1 miljoen apart wordt gezet om nieuwe innovaties te stimuleren. Waarom wordt dit jaar maar € 500.000 voor innovatie gereserveerd? Water Natuurlijk gaat ervan uit dat dividend later dit jaar conform verwachting wordt ontvangen. Het is fijn dat er ruimte is voor nieuwe ideeën en kleine initiatieven vanuit de organisatie, boeren, burgers en andere betrokkenen bij het waterschap. Het zou goed zijn om een deel van de middelen in te zetten op specifieke uitdagingen, waar het waterschap voor staat, maar waarvoor nog geen oplossing is. Samen met bedrijven kunnen ontwikkelingen tot stand worden gebracht. Hiermee kan een platform worden geboden voor het ontwikkelen van succesvolle bedrijven. Startup in Residence is de aanpak die de Rijksoverheid hanteert en waarmee Provincie Overijssel goede ervaringen heeft. Is de portefeuillehouder bereid dit instrument op te nemen in de 'gereedheidskist' en hiervoor budget in te zetten? Zou het een idee zijn om het inwonersperspectief een plek te geven in de Innovatieraad? Waar in het proces wordt de uitvoerbaarheid van een nieuwe innovatie getoetst? Als een idee ontwikkeld wordt is het goed om aan de voorkant te kijken of er aan de achterkant geld is om het idee verder op te schalen. Mogelijk kan dit als criterium aan het beoordelingsproces worden toegevoegd. Het waterschap gaat samen met andere partijen ideeën, producten en diensten ontwikkelen. Andere overheden ontwikkelden mooie producten en diensten met bedrijven. Daarin zit veel kennis van die overheid zelf. Ondertussen gaat het bedrijf met de gecreëerde waarde aan de haal. Aangezien de overheid ook geïnvesteerd heeft, is het eerlijker als zij ook deels kan mee profiteren. Hoe ziet de portefeuillehouder dit? De heer Van Keulen (Bedrijven) weet uit ervaring dat de meeste voordelen uit innovatie kunnen worden gehaald door goed samen te werken met het bedrijfsleven. Hij mist in de Kennis- en Innovatieagenda een Incentiveregeling, waarmee het bedrijfsleven beloond en uitgelokt wordt om samen met de overheid een win-winsituatie te bereiken.

Onderwerp	Omschrijving
	Dat werkt uitstekend. De heer Van Keulen stelt voor om een Incentiveregeling toe te voegen voor het bedrijfsleven. De heer Schoo (OUDERENPARTIJ) vindt de reservering van € 500.000 euro voor een half jaar getuigen van 'voorzichtig met geld omgaan'. De fractie vindt voornoemd bedrag voor het laatste half jaar meer dan voldoende. De heer Meijboom (50PLUS) mist in het verhaal de wetenschappelijke onderbouwing van onderzoeken. Kan een deel van het geld worden gereserveerd om vragen vanuit de organisatie te laten oplossen via Universiteit Twente, in een promotietraject? Portefeuillehouder Kuks legt uit dat innovatievoorstellen worden getoetst op relevantie fondswerk. Het moet een missiegedreven innovatieaanpak zijn, waarbij de zes opgaven, die centraal staan in het bestuursprogramma, een eerste selectie vormen. De selectie en toetsing vindt plaats op een aantal niveaus. Allereerst is er de uitvraag. Daarvoor is de Triple Helix of Living Lab aanpak. Het waterschap wil gebruikmaken van de kennis, die er buiten de organisatie is en van marktpartijen, die in staat zijn om innovaties om te zetten in producten, die daarna vermarktbaar zijn en daarmee een spin off kunnen hebben naar de economie. Dat is een open uitnodiging, waarbij vooraf wordt gecommuniceerd wat de criteria zijn, waarop voorstellen worden getoetst. Het tweede niveau van toetsen betreft het werken met een Innovatieraad, bestaande uit circa acht personen. In de Innovatieraad zitten personen, die in Nederland gezag hebben en die ervaring hebben met innovatietrajecten. De personen ontvangen geen vergoeding voor deelname, maar wel een reis- en onkostenvergoeding. In die zin drukt de raad niet op het budget van het Innovatiefonds. De leden voor de Innovatieraad worden gevraagd, op grond van hun eigen interesse, om te zien hoe innovatietrajecten kunnen lopen en worden verbeterd. Inmiddels is er een longlist met namen. De betreffende personen moeten nog worden benaderd. De betrokkenheid van inwoners zou niet via de Innovatieraad moeten lopen, maar via het Innovatieloket. Een derde niveau van toetsing is dat voorstellen die worden voorgedragen door de Innovatieraad, voorgelegd worden aan het dagelijks bestuur voor besluitvorming. Aan het begin van het jaar zal het dagelijks bestuur thema's benoemen waarbij behoefte is voor innovatie. Aan het eind van het jaar wordt geëvalueerd hoe dat in het jaar gelopen. De evaluatieuitkomsten brengt het dagelijks bestuur naar het algemeen bestuur. De rol van het ANP is vooraf een stempel zetten op deze regeling en daarna bij de evaluatie volgen of de goede weg wordt gegaan. De relatie tot bedrijven, inwoners en specifieke uitdagingen in het gebied is genoemd. Dat kan allemaal in deze Living Lab aanpak. Iedereen is uitgenodigd om mee te doen. Vandaar dat een Innovatieloket wordt ingesteld. Een innovatie moet toepasbaar zijn in het werk van een waterschap. Als een innovatie kan bijdragen aan een uitrol ook bij andere organisatie dan staat het waterschap daar ook voor open. Als via het Innovatieloket een voorstel naar voren komt waarmee verder kan worden gewerkt dan kan het voorstel door naar Grote Innovatievoorstel.

Onderwerp	Omschrijving
	De portefeuillehouder zal zich meer verdiepen in Startup in Residence. Mogelijk wordt daarvan iets opgenomen in het voorstel. Hetzelfde geldt voor de Incentiveregeling voor het bedrijfsleven. Het revolverende karakter van het fonds en dat er iets moet terugvloeien vanuit de markt is verder niet uitgewerkt. De ureninzet van medewerkers gaat niet ten laste van het fonds. De betreffende medewerkers hebben al een ureninzet geprogrammeerd in de opgaven waarin wordt geïnnoveerd. Die ureninzet wordt geboekt op die opgave en komt niet in het fonds terecht. Over de open-einde-financiering van het fonds merkt de portefeuillehouder op dat het fonds allereerst is bedoeld voor deze bestuursperiode. Omdat pas halverwege dit jaar met het fonds wordt begonnen, komt omdat er nog geen besluitvorming in het algemeen bestuur plaatsvond. Door Corona is vertraging opgelopen. Vanaf 1 juli is een half jaar beschikbaar en vandaar een bedrag van € 500.000. De portefeuillehouder verwacht niet dat het volledige bedrag van € 1 miljoen in 2020 kan worden besteed. Het is prima om aan het eind van deze bestuursperiode te evalueren of het fonds verder moet gaan. Als een nieuw bestuur er niet mee door wil gaan dan is het aan het nieuwe bestuur om te besluiten ermee te stoppen. Ten aanzien van het verzoek van een wetenschappelijke onderbouwing aarzelt de portefeuillehouder, omdat met het fonds geen onderzoek gesteund zou moeten worden. Daarvoor zijn andere fondsen in Nederland. Er wordt eerder gedacht aan reeds ontwikkelde kennis die tot toepassing wordt gebracht in innovatievoorstellen. De keuze is gemaakt voor kennisvalorisatie. De voorzitter constateert dat het voorstel Kennis- en Innovatieagenda als bespreekpunt kan worden doorgeleid naar het Algemeen Bestuur van 1 juli 2020.
8. Kansen opwekking duurzame energie (energieneutraliteit)	Portefeuillehouder, de heer Lievers verzorgt een korte inleiding. In januari deed hij een toezegging om te kijken naar kansen, om tegemoet te komen aan het bestuursakkoord. Voor het wegen van de verschillende initiatieven is een afwegingskader opgesteld. Recent is een rapport uitgekomen, dat inzichtelijk maakt hoe met de verschillende energiebronnen moet worden omgegaan. Tevens bevat het rapport aanbevelingen. Het rapport zal beschikbaar worden gesteld. De heer Kat verzorgt een presentatie waarin hij terugkoppelt wat de inventarisatie van kansen voor duurzame opwekking heeft opgeleverd. Er zijn redelijk wat kansen voor het opwekken van zonne-energie op eigen grond en bij rioolwaterzuiveringen. Zon op water heeft beperkte mogelijkheden. De realisatie van windenergie op eigen grond is technisch gezien mogelijk. Op zee is het waterschap redelijk beperkt om daarin te participeren. Voor stroom uit waterkracht zijn de mogelijkheden beperkt. Veel potentie wordt gezien in aquathermie. Gemeenten kunnen daarmee worden geholpen in het kader van warmtetransitie. Wel is het waterschap afhankelijk van de ontwikkeling door derden. Er zijn investeerders nodig.

Onderwerp	Omschrijving
	Geleverde warmte uit het watersysteem mag worden toegerekend aan de energieneutraliteit. Er zijn 21 kansen en daarvoor lopen 21 projecten voor opwekking in de regio. Daaruit kan een selectie worden gemaakt op basis van een afwegingskader. De heer Van de Griendt (Water Natuurlijk) ziet dat er behoefte is om energie door de seizoenen op te slaan. Nergens leest hij over waterstof. In de omgeving van Almelo werken partijen samen in het opzetten van waterstof. Zit daar potentie in? De heer Arkink (CDA) vroeg al vaker naar waterstof. In de Energiefabriek staat een grote WKK. Kan zonne-energie worden opgeslagen? Kan daarvan waterstof worden gemaakt. Die innovatie mist de heer Arkink in het verhaal. De heer Nicolai (Water Natuurlijk) heeft een vraag over samenwerkingsverbanden. Zijn de Noordelijke samenwerkingsverbanden nog niet aan de beurt geweest, of dit is een Overijssels feestje? De heer Wispels (AWP) verwijst naar pagina 11 van de presentatie. Gesuggereerd wordt om Zon op de gronden van het waterschap aan te brengen. Is dat niet strijdig met de Vergroeningsstrategie? Mevrouw Kramer-Brunink (Landbouw) heeft een vraag over het plaatsen van windmolens op gronden van het waterschap. Gaat het over kleine of grotere windmolens? De heer Schnellen (Bedrijven) constateert dat een verkenning is gedaan van alle mogelijkheden op het gebied van duurzaamheid en warmtetransitie. Hij veronderstelt dat hieruit een vervolg komt. Kan de commissie steeds op de hoogte worden gehouden van de stand van zaken? De heer Kat beantwoordt de technische vragen. Waterstof is een energiedrager en geen brandstof op zich. Voor energieneutraliteit telt waterstof niet mee, maar samen met de partners wordt op grond van de Regionale Strategie bekeken hoe opgewekte energie kan worden getransporteerd en opgeslagen. In het kader van samenwerkingsverbanden komt Overijssel wat nadrukkelijker in beeld komt omdat Overijssel een spoor 'Nieuwe energie' heeft waaraan financiële middelen zijn gekoppeld. Vechtstromen is rechtstreeks vertegenwoordigd in de RES Twente en via andere waterschappen in West Overijssel en Drenthe. In Drenthe denkt het waterschap mee over de energietransitie. Zon op gronden vraagt een goede inpassing. Om alles vol te gooien met zonneparken, zonder ruimte voor vergroening en natuur is minder gewenst. Bij dergelijke activiteiten zal er zeker aandacht voor vergroening moeten zijn.

Onderwerp	Omschrijving
	Bij windmolens op eigen assets wordt zowel naar kleine als grote windmolens gekeken. Het rendement van grote windmolens is aanzienlijk groter maar het raakt ook het draagvlak in de omgeving en de bestuurlijke haalbaarheid bij partners. Gezocht wordt naar maatwerk, mocht het mogelijk zijn om een windturbine te plaatsen. Portefeuillehouder Liefers vertelt dat Vechtstromen te maken heeft met vier RES'en. In sommige Regionale Energiestrategieën is Vechtstromen rechtstreeks betrokken en in andere zijdelings, zoals in Drenthe. Er wordt zeker gebruikgemaakt van het netwerk. De Energiefabriek levert biogas. Dat wordt nu gebruikt voor omzetting in electriciteit, welke wordt gebruikt voor de zuivering. Aan het ingewikkelde concept van de Energiefabriek zou de portefeuillehouder in dit stadium niet willen gaan sleutelen en de biogasopwekking nu los te laten om daar iets anders voor te bedenken. Zonne-energie kan worden opgeslagen. De insteek van Vechtstromen is dat de energie die wordt opgewekt ook door het waterschap zelf gebruikt wordt. De zonnepanelen zoals die worden geplaatst bij de rwzi's zijn bedoeld om te voorzien in de energiebehoefte van die rwzi's. Dus opslag is niet nodig. In het bestuursakkoord is afgesproken dat er eind dit jaar een plan volgt voor hoe de energietransitie en ambities worden gerealiseerd. Als het helpt dan is de portefeuillehouder graag bereid om in de tussenliggende vergadering aan te geven wat in de afgelopen periode is uitgevoerd. Door middel van een memo zal de commissie worden geïnformeerd. De voorzitter concludeert dat is toegezegd dat de commissie tussentijds op de hoogte wordt gehouden van de vorderingen in dezen.
III. Informerend	
9. Stand van zaken Energiefabriek	De heer Alberts (Natuur) bedankt voor de heldere rapportage. De begeleiding van de aannemer kost veel inspanning. Is het risico van lijken in de kast na oplevering, voldoende afgedekt? De heer Schnellen (Bedrijven) vraagt of er meer bekend is over de opleverdatum van de Energiefabriek in Hengelo en het project in Enschede. Wordt de commissie op de hoogte gehouden van het extra krediet dat beschikbaar is gesteld om het laatste deel van de Energiefabriek af te maken? Complimenten zijn er voor de prachtige folder. Portefeuillehouder Liefers legt uit dat de relatie met de aannemer aanmerkelijk beter is dan de laatste keer dat de commissie werd bijgepraat. Qua opleverdata liggen de werkzaamheden nog steeds op schema. In Hengelo wordt voor de bouwvak opgeleverd. Na de bouwvak wordt aan de slag gegaan in Enschede. Het bezoek van het Algemeen Bestuur dat stond gepland aan de Energiefabriek kon niet doorgaan vanwege Corona. Bekeken wordt of het algemeen bestuur op een andere manier kan worden geïnformeerd over de bouw.

Onderwerp	Omschrijving
	Het beeld blijft overeind dat het met het extra risicobudget haalbaar is. Het risico van meerwerk in Hengelo is daarmee sterk afgenomen. Corona heeft wat gevolgen voor de bouwwerkzaamheden. Er kunnen niet teveel bouwvakkers tegelijkertijd aan het werk zijn. Er moet meer in ploegen worden gewerkt, wat om een strakkere afstemming vraagt. Daardoor duurt het allemaal wat langer. Toch kan het werk binnen de afgesproken planing worden gerealiseerd.
10. Implementatie Omgevingswet	De heer Ensink (CDA) zegt dat het CDA de omschreven keuze in de memo kan volgen. De lokale overheid staat voor een lastig dilemma. Onduidelijk is of de Omgevingswet daadwerkelijk wordt ingevoerd. Er zitten politieke risico's aan. De heer Van Keulen (Bedrijven) vraagt hoe het staat met de duidelijkheid naar de bedrijven toe over omgevingsvergunningen. De heer Bots (Natuur) verwijst naar pagina 4 waar staat dat het dagelijks bestuur op 7 juli een overleg heeft over de Watervisie, het Waterbeheerplan en de Waterverordening. Is het dagelijks bestuur bereid de gevolgen van de Corona voor de langere termijn daarbij mee te nemen? Ziet het waterschap voor zichzelf een rol om inhoud te geven aan de oproep tot een fundamentele hervorming van het watersysteem? Portefeuillehouder Van Agteren zegt dat de implementatie van de Omgevingswet met een jaar wordt uitgesteld. Tot dat moment blijft de huidige wet- en regelgeving gelden. Met elkaar wordt een Watervisie opgesteld. In die visie wordt in de toekomst gekeken. Of daarin herkenbare zaken staan zal duidelijk worden op het moment dat met elkaar het gesprek wordt aangegaan over de Watervisie.
11. Rondvraag	Van de rondvraag aan portefeuillehouder Stegeman wordt geen gebruik gemaakt. De heer Arkink (CDA) vraagt over het eventuele bezoek aan de Energiefabriek. Misschien kan een bedrijfsfilmpje worden gepresenteerd in deze Coronatijd? Portefeuillehouder Lievers zegt dat de gedachte reeds bestond om een filmpje te maken.
12. Sluiting	De voorzitter bedankt alle aanwezigen voor hun bijdragen en sluit de vergadering.